

YÖK'ün girdiği çıkmaz sokak

YARIN seçim var ama seçim hakkında, siyaset hakkında önümüzdeki hafta gereğinden fazla konuşacağız nasıl olsa.

Gelin bugün Türkiye'nin nedense pek az konuşulan ama aslında siyasette yaşadıklarımız dahil bütün sorunlarımızın anası olan eğitimden söz edelim.

Yüksek Öğretim Kurulu YÖK geçen yıl bir karar aldı ve tıp ve hukuk fakültelerine giriş için baraj uygulaması başlattı. Bu yıl bu uygulamayı mühendislik fakülteleri için de genişletmek istiyor YÖK.

Önce baraj ne demek ve buna neden ihtiyaç duyuldu sorusuna cevap arayalım: YÖK, tıp, hukuk ve gelecek yıldan itibaren mühendislik fakültelerine girecek öğrencilerin belli bir başarıyı tutturmasını istiyor. Sadece taban puan ilan etmek yetmiyor, öğrenci bulamayan vakıf üniversitelerinin boş kontenjanları doldurmak için puanları düşürmesini de istemiyor YÖK ve bu fakültelere girişte belli bir başarı eşiği getiriyor.

Yıllardır üniversitemizin temel eğitimi veren fen fakültelerine öğrenci talebi düşüyor; bu okulların taban puanları çoğu zaman işletme fakültelerinden bile düşük. Bu denli düşük puanlarla bu okullara gelenlerin dersleri başaramaması ise hiç şaşırtıcı değil.

YÖK şimdilik tıp, hukuk ve mühendislikte önlem alıyor ama yarın bir gün gelecek o önlemler de hiçbir işe yaramayacak; temel matematik ve fen bilgisinden yoksun lise mezunu tıpta da yapamaz, mühendislikte de. Bunun çaresi de tıp, mühendislik veya temel bilim eğitiminin seviyesini düşürüp öğrencileri mezun etmeye çalışmak değil, o okula gelen öğrencinin seviyesini yükseltmek olabilir ancak.

Baştan söyleyeyim, YÖK'ün yaptığı yerinde bir şey ama bu çözüm tabiatı gereği kısa vadeli ve geçici bir çözüm olmak zorunda.

Çünkü YÖK'ü böyle bir önlem almak zorunda bırakan şey, Türkiye'de lise eğitiminin kalitesizliği. Ve bu kalite sorunu çözülmezse, bir gün gelecek üniversite sınavını ilk 10 binde bitiren öğrenciler bile aslında tıp okumak için yetersiz hale gelebilecek.

O yüzden YÖK'ün bugün girdiği sokak çıkmaz bir sokak. Bu sorunu çözmek YÖK'ün elinde olan bir şey değil. Bu ülkenin bir sorunu ve çözecek olan da siyaset kurumu.

Üç temel alana odaklanmalıyız

TÜRKİYE'de eğitim, maalesef dibe vurmaya doğru hızlı ve emin adımlarla ilerliyor ve biz sorun çözme odaklı bir kültüre sahip olmadığımız için de meseleyi erteleyebildiğimiz kadar erteliyor, sorunlarımızı da halının altına süpürüyoruz. İnmekte olduğumuz o dip seviyeden çıkmak için çok köklü adımlara ihtiyacımız var. Bu adımların bir bölümü idari, bir bölümü ise eğitimin kalitesiyle ilgili olmak zorunda.

İdari adımlar, atılması görece kolay şeyler. Bunların başında eğitimin merkezi niteliğini törpülemek, kontrollü ve belli standartlar dahilinde yerel inisiyatife eğitimde yer açmak geliyor.

Çok daha zor ve meşakkatli olan ise eğitimin kalitesiyle ilgili standartlar belirlemek ve bunları uygulamak. Kalite çitasını yükseğe koymak ve öğrencileri bu yüksek çıtaya getirmek için öğretmenlerimizi yeniden eğitmek/motive etmek zorundayız.

Gerek TEOG sınavı sonuçlarına ve gerekse üniversiteye giriş sınavı sonuçlarına baktığımızda gördüğümüz dehşet verici gerçek şu: Kendi anadilinde yazılanı anlamayan, kendisini anadilinde ifade edemeyen, temel matematik ve fen becerilerinden yoksun milyonlarca çocuğumuz okula devam ediyor.

Oysa okulun başka her şeyden önce bu üç temel alanda çocuklarımıza yeterlilik kazandırması gerek.

Bu üç yeterliliği elde edemeyen milyonlara karşılık minik bir azınlığa şimdilik dünya kalitesinde eğitim vermeyi başarıyoruz. Ama şimdilik; çünkü bozulma devam ettikçe bunun yarın elit okullara da ulaşmaması diye bir şey söz konusu değil.

Bir kısırdöngü

Üç temel alanda, yani Türkçe, matematik ve fen alanlarında yeterliliği sınırlı öğrencilerimiz liseden öğretmen yetiştiren üniversitelere geçiyor.

Öğretmen yetiştiren üniversitelerimize giriş için aranan taban puanlar oldukça düşük. Dolayısıyla bu okullardan mezun olan öğretmen adayları da aslında hayli kötü eğitimden geçmiş oluyor, yetersiz mezun oluyor. Sonra bunlar iki sınava giriyor; biri genel ve devlet memuriyetine girişteki yeterlilikleri ölçen sınav, diğeri her öğretmen adayının kendi alanında girdiği sınav. Öğretmen alan sınavın sonuçları gerçekten dehşet verici derecede düşük. Onlar içinde belli bir seviyeyi tutturanları devlet işe alıyor. Ve sonra bu öğretmenler başka çocukları eğitiyor, onların bir bölümü de öğretmen olmak istiyor. Kısırdöngü tam da bu. Ve bu döngüyü kırmak, lise eğitimini en azından üç temel konudaki yeterlilikleri dünya seviyesine getirecek hale yükseltmemiz lazım.